

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

40-53

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért, minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... " 16.— | nyolczad oldal " 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A kath. tanító és a ker. szocializmus.*

Mélyen tisztelt Uraim!

A világot azok a kérdések érdeklik leginkább, melyeket oldozgatni iparkodik, de megoldani nem bír. Ilyen ez idő szerint a *társadalmi kérdés*. Kérdés, melyre nincs felelet. Kérdés, mely új világrendet, új társadalmi szervezetet tesz szavá, de a szót tette váltani nem tudja. E kérdés felé fordul az egész világ érdeklődése: ezt hirdetik tudósok, művészek, agitátorok, próféték; eszmék s utópiák, érett s éretlen gondolatok, szenvedélyek s szenvedések dolgoznak megoldásán s a szellemek ez izgalmás s szenvedélyes harcában egyre jobban tisztulnak az eszmék, a túlzások s utópiák háttéréről élesebben emelkedik el a méltányos, szociális gondolkodás s a végletek közt, vagyis a végleges maradiság s a radikális világ-megújítás közt nyílik meg a *szociális alkotásnak útja*.

Ez utat ismerni ugyancsak fontos, mindenekelőtt fontos a kath. néptanítóra nézve, ki a népnek hivatott nevelője és vezetője s azért én ez alkalommal szembe fogom állítani a *szociáldemokrácia programjának túlzásait a keresztény szocializmus vezérgondolataival*, hogy a túlzást elkerülve, az igaz s életrevaló szocializmus eszméiért annál inkább lelkesüljünk.

A *szociáldemokraták túlzásait s tagadásait három csoportba foglalom össze.*

1.

Az első túlzás a társadalmunk *szociáldemokrata gazdasági szervezésére* vonatkozik. A szociáldemokraták az új világ gazdasági szervezetét a következő elvekre fektetik: a termelési eszközök kivételnek a magántulajdonból, a bérmunka megszűnik, a tőke és a munka nem áll többé szemben egymással; a társadalom lesz a tulajdonos, az lesz a munkaadó s a munkás; a társadalom csak

* Dr. Prohászka Ottokár előadása a Magyar Kath. Tanítók Orsz. Bizottságának augusztusi közgyűlésén.

magamagának dolgozik; eszik és élvez: az egyes ember nem hatalom többé; a szocializmus demokrata lesz annyira, hogy az egyént mindenestül lemángolja; erőit meghagyja és fölhasználja, de egyénisége számára helyet nem ad.

E nivelláló s az egyéniséget száműző, absztrakt teoriával szemben mi a *szociális kultúra* gondolatát érvényesítjük. *Mi az a szociális kultúra?* *Kultúra* alatt itt a munka javait s azok élvezetét értjük; *szociális kultúra* alatt pedig e javaknak az egész társadalomra való kiterjesztését s azoknak közös élvezetét értjük. Ne legyenek a kultúra javai *egy osztályé, egy rendé, egy társadalmi rétegé*; ne csak a «felső tízezeré», ne csak a «művelt világe»; legyen *az egész világ művelté*; élvezzék mindnyájan az ember, a több-ember jogait s javait. Ha élvezik, akkor a *kultúra szociális jóvá, közjóvá válik*; *kulturánk szociális kultúra lesz.*

Ez irányban halad föltartóztathatlanul a világ; a több-embert, az emberségesebb embert sürgeti, bár — hogy mindjárt kimondjam — egyenlőséget a kultúrában a természet s a filozófia nem ismer; hiszen a fejlődéshaladásnak végtelen perspektívákat nyit s a kultúra javainak élvezésére az ember tehetségeinek mértéke szerint képesíti, mely szíve, bensőséges lelke, harmonikus szelleme szerint; egyenlőséget a természet nem ismer s így *az élet s az élvezet s az erő egyenlősége is szörnnygondolat*. A természet *szociális* ugyan, de nem *demokrata*; *szociális*, de *individuais* is! E nagy fönntartásnak és óvásnak hangoztatása után a *szociális kultúra gondolatát* igenis elfogadjuk, miután látjuk, hogy a történelem folyamában az egyes társadalmi osztályok egyre több jogot szereznek s a munka elváltozásával elváltoznak a birtok- s a tulajdonviszonyok. Magasabb, emberségesebb lesz az élet szintája, emberibb az öntudat. Más az ember becsülete, más a lakása, az életmódja most, mint volt régen; más a bánásmód az emberrel, legyen bár szegény; a népnevelés közszükséglet; a technika vívmányai általánosíthatnak; a megélhetés biztosítása, a társulás szabadsága, a berkötések szervezése, a kegyetlen s esztelen vélet-

lent s az önzés hatalmait egyaránt megfékezik az embersones existenciájáé.

Mi mindnyaján hiszünk a fejlődésben s a *szociális kultúránk* jobb jövőjében. Mi reméljük, hogy a termelés szervezése lassanként elváltoztatja a föld színét s a «több-ember» térfoglalása a mi reményünk is; mi azt is tudjuk, hogy a gazdasági átalakulás a hatalmat másképp osztja meg a társadalom rétegei közt, mint ahogy eddig volt. De bár hiszünk a világ elváltozásában, *nem hisszük azt, hogy a magántulajdon a termelési eszközökben megszűnik; nem hisszük, hogy a bérnyumba lényegesen kizsárolás; nem hisszük, hogy a tőke s a munka csak ellentétre, tagadásra, gazdaságra van alapítva; nem hisszük, hogy jóravalóval lehessen új világot teremteni s hogy a burzsoaria erőszakos megbuktatása, lefokozása; az új társadalmi rendnek diadalút jelentené.*

De mivel kevésbé hiszünk ez utópiákban, annál nagylelkűbbek akarunk lenni mindazokkal az igényekkel s reformokkal szemben, melyeket a gazdasági fejlődés s a nemes értelemben vett individualisztikus irányzat követel. S azért a *politikában mi is a szociálpolitikát sürgetjük*; sürgetjük a munkaszervezést, a munkásvédelmet, az egészség- s a lakásügyet; a megélhetés biztosítását, a társulás szabadságát, a szövazati jog kiterjesztését, a rendi parlament egészségesebb s értékesebb összeállítását. *A reformeszméktől nem szabad ijedeznünk; nem ragyunk mi ellenében minden sztrájkunk, de sztrájkoktól pósta-fordultával nem remélünk új világot. A modern élet alakulásával szemben nem helyezkedünk a tagadásnak leli álláspontjára s értjük a feminizmus törekvéseit is, de a férfi és nő egyenjogosítását minden téren csak a természet alapján lehet sürgetnünk, amennyire azt a természetes munkamegosztás (anyaság) s a család érdeke megengedik.*

S igényeken s eszméken túl mindenekelőtt részt kell vennünk a szociális kultúrának kiterjesztésében *pozitív munka által*, nevezetesen a szövetkezetek s a munkásegyletek által. Gazdasági emancipáció, ez legyen a jelszó; koldusokkal semmire se megyünk; csak ahol érték van az életben s az emberben, ott találjuk meg az újjáalakítás feltételeit. Minden tanító lelkes híve legyen a szövetkezeti ügynek és segítse a népet gazdaságilag talpra állítani. «Talpra magyar, hív a haza», e régi népszabadtó éneknek most más magyarazatot adunk; segítsük *talpra állítani a magyart gazdaságilag*; mert mi lesz a hazából, ha utálatot köt talpa alá a magyar? S százezren teszik már!

(Folytatjuk.)

Utasítás az új tantervhez.

Dobrossy A. főtanfőgőelő körözvényéből.

Az *írva-olvasás* anyagát a kis gyermek előtt teljesen összefolyónak látszó emberi beszéd képezi. Ha rá nem gondol, még a felnőtt embernek sem jut eszébe, hogy beszéde részkezőből áll,

annál kevésbé jut eszébe a kis gyermeknek, holott az írás és olvasás tanítása csak úgy lehetséges, ha a beszédnek minden legkisebb hangját külön ismerjük. Ezen hármas körülmény szolgáltatja az indokot az írva-olvasási előgyakorlatok szükségességéhez és az alapot ezen előgyakorlatok helyes fölosztásához. Az írva-olvasási előgyakorlatok kétfélek:

1-ször száj- és fül-

2-ször szem- és kézgyakorlatok.

A száj- és fülgyakorlatok célja az emberi beszédet mondatokra, szavakra, szótagokra és hangokra szétbontani. A gyermekeknek elmondok egy rövid mesét mivel rövidebb mondatokban s ezt a gyermekekkel is elmondatom. Azután elmondom úgy, hogy a mondatok feltűnően különváltva jelenjenek meg. Mikor az ilyen mesét minden gyermek mondatonként el tudja mondani, akkor az egyes mondatokat szavakra szedem szét s később azon segítséggel, hogy a gyermekekkel minden szótagra tapsoltatok, a szavakat szótagokra szedetem szét. Ha ezt jól begyakoroltam, fölveszek két hangból álló szavakat, könnyebb úgy, ha a magánhangzó van elől s ezeket az újjamon mutatva hangokra bontatom szét. Például: ás, ír, ad, stb. — Majd olyan szavakat bontatok föl, melyekben a mássalhangzó van elől. Például: só, ri, rá, stb. — Majd a három, négy s több hangból álló szavakat szedetem szét, először tagokra s később hangokra. Ezzel a gyermek előtt tudatossá tetetik, hogy az emberi beszéd apró kis részkezőből áll. Ezután következik a magánhangzó sorok (i, e, á, ó, ú, i-hangsor és a, e, ő, ü, a-hangsor) alkotása s az előbbi eljárásnak megfordítása, az összetevés. A magánhangzókhöz mássalhangzókat mondatok hozzá, pl. ír, ér, orr, vagy fordítva ra, ri, vi, ni, stb. — Legjobb, ha a gyermekek a magánhangzók sorát előre megtanulják, akkor könnyű a mássalhangzót az egész sorhoz hozzá mondatni.

Ez képezi a száj- és fülgyakorlatot s 4—5 heti időt vesz igénybe, mindig és közvetlen a tanító vezetése mellett. Az idecsatolt részletes tanterv ezen előgyakorlat anyagát félóráról-félórára tartalmazza.

A szem- és kézgyakorlatok azért szükségesek, mert a kis gyermek még két vonal köze sem tud egyetlen vonalat behelyezni, nem levén szem-mértéke és kézügyessége. Eleinte a szem- és fülgyakorlat szintén valamely egész dolog rajzolásából áll. Mert a gyermekek legjobban egész dolgokat szeretnek rajzolni, eszükbe sem jutván, hogy az részkezőből áll (széket, ablakot, ajtót, stb.). Majd pontot rajzoltatunk egymás alá, egymás mellé, a pontokat összeköttetjük, majd egyenes, majd felül, majd alól, jobbra és balra görbülő vonalakkal. Jó, ha ezeket először a levegőben végeztetjük s ezután használjuk a táblát vagy füzetet.

Ha ezt jól begyakoroltuk, akkor kezdünk vonalközökbe, álló, dült, felül, alul görbített vonalokat írni, majd \bigcirc alakú zárt vonalakat, majd sok egymás mellé írt, alul és felül görbített és zárt vonalakat, majd olyanokat, melyek a két vonalköz alul is, felül is elhagyják. Ezen előgyakorlatban a legnagyobb fokozatosságot kell megtartani s a tanítónak föl kell ismerni a pillanatot, hogy mikor térhet át egyikről a másikra. Ezen előgyakorlati tananyag a csendes foglalkozás anyagát képezi, de néha a tanítónak a száj- és fülgyakorlatok idejéből annyit ki kell szakítani, hogy az utána következő csendes foglalkozás felőráját megelőzve, a gyermekeknek teendőjüket megmutathassa. Ez okból az órarend úgy készítenendő, hogy a két előgyakorlat elsejére rögtön a szem- és a kézgyakorlat következzen. A mellékelt részletes tanterv ezen anyagot is felőráról-felőrára adja. Még csak azt említem, hogy noha a fonomimikai módszer, mint szerfölött szemléltető eljárás, az olvasás tanítását tényleg megkönnyíti, az írva-olvasási módszerrel még sem versenyezhet, mert itt az írás és olvasás a legbensőbb összefüggésben tanítatik s az összes szervek egyszerre és összehangzottan műveltetnek. Az írva-olvasás további kezelése jó abc-és könyvek nyomán minden utasítás nélkül könnyen keresztülvihető s erre minden tanító a legjobb utat megválaszthatja.

III. Számolás. A népiskolai I. osztály számképzeteket és kezdetleges számfogalmakat nyújt, de úgy, hogy emé képzetek és fogalmak egymáshoz való viszonyát is feltünteti, vagyis a megadott számfogalom-körben számolni tanít; mindazonáltal a számolás távolról sem oly lényeges, mint jó számképzetek és számfogalmak nyújtása. A képzetszerzésnek tudvalevőleg alapja a szemlélet. A szemléltetésnél mindig kétfőre kell tekintettel lenni, a szemlélő alanyra és a szemléltetési eszközökre. A harmadik, t. i. a szemléltető eljárás, eme két alaphoz mért legyen. Ki a szemlélő alany? Ezer és ezer 6—7 éves gyermek. Tudjuk, hogy a gyermekek nemileg és fejlettségre nézve egymástól különböznek. De itt kizárólag a szemlélő szervek különbözőségére akarunk rámutatni. Bizonyos, hogy a leányoknak a három alsóbb érzékük (ízlelő, szagló és tapintó szervük) finomabban van fejlődve, mint a fiuké. Ezenkívül tudjuk, hogy a gyermekek egy része nagyon hajlik a rajzolás, másik része az ének és zene felé. Ebből biztosan következtetjük, hogy a leányok legjobb szemléleteket a szagló, ízlelő és tapintó érzékkel szereznek, a zenére hajló gyermek legjobb képzeteket fülével, a rajzolásra hajló gyermek legjobb képzeteket szemével szerez. Az is bizonyos, hogy az öt érzék nem egyszerre fejlődik ki, hanem megfelelő sorrend szerint, s feltűnő, hogy nem minden gyermeknél ugyanazon egymásutánban. Általában pedig a tapasztalati lélektan kimutatja, hogy annál jobb a szerzett képzet, minél több érzékünkkel szereztük azt. Ezeknek szem előtt tartása a legbiztosabb eszközöket szolgáltatja a számolás

tanításánál alkalmazandó szemléltetéshez. A szemléltetendő számfogalmat ugyanis kivétel nélkül valamennyi érzék útján kell szemléltetni. Eddigélé azon hibában szenvedett a tanítás, hogy csupán a szem útján nyújtottunk számképzeteket. Akinek kevésbé fejlett szemszerkezete volt, emiatt föltétlenül hátrányba került azzal, akinek szeme jobban ki volt fejlődve. Ha azonban minden számfogalmat — az alapszámok értendők — mind az öt érzék útján szemléltetünk, akkor eme hátrány magától megszűnik.

A szemléltetés-eszközök kétfélek: természetesek és mesterségesek. A mesterségesekhez tartoznak a különféle számológépek, pálcikák, vonalkák és egyéb számoláshoz szükséges készülékek. A természetesek azok, melyek a természetben kész számképzeteket nyújtanak. Az embernek két lába, két keze, két füle, két szeme, a madárnak két lába, két szárnya, a lóherének három levele, a kutyanak, macskának, ökörnek, lónak négy lába, a vadszőlőnek öt levele, az almának, körtének öt rekeszü maghona, a virágok egész seregének négyöt-hat szirma; a gesztenyefának hét hasábu levele, stb. van. Két tehénnek nyolc lába, három lóherének kilenc levele, két kézen tíz ujj, hét gesztenyelevelen tizenegy hasáb, stb. van. Vagyis a Teremtő a nála megszokott bőségben gondoskodott róla, hogy az ember kész számképzeteket szemlélhessen és a néptanító kész számológépekkel rendelkezzen. Eme természetes számológépek a mesterségesekkel szemben számtalan sok előnnyel bírnak:

1. Örökké állandók.
2. Kimeríthetetlen mennyiségben fordulnak elő.
3. Folyton szemünk előtt vannak.
4. Szaguk, tapintatuk, néha hangjuk, színük mindig van, s azért valamennyi érzékünkre lehet velük hatni.
5. Az állatokon lévők folyton mozgolódnak s magukat oly szembeötlővé teszik, stb.

Tehát mérhetlenül könnyebb őket szemléltetni, mint a sokszor bonyolult életnélküli, érdeket nem keltő, az iskolában elrejtett, nem állandó számokat tartalmazó mesterséges számológépeket. A természetes szemlélet folytán a szép természet, mint a számok nagy világa jelenik meg a gyermekek előtt, hol a számok futnak, rugnak, karmolnak, visítanak, megehetők, stb. Ha pedig a műveletekre térünk át, alig akad eset, ha a gyermekek közül csak egy is a következő föladatokat megfejtését elhibázza:

1. Két tyúknak hány lába, hány szeme, szárnya? Két ökörnek hány lába, három lóherének hány levele? stb. van.
2. Tíz ujj van két kézen, hány ujj van egy kézen? Öt almarekeszben 10 mag van, 1-ben hány van?

Ime szorzás, osztás, kis hármasszabályi példa, stb., mind egyesítve van, ha természetes számológépekkel szemléltetünk. Hogyan kell fogalomról fogalomra menni, miként kell számláltatni, föl és le, miként kell összeadni, kivonni, szorozni, osztani, s az apró hármasszabályi föladatokat meg-

fejteni, mik a számtanítás gyakorlati céljai, hogyan kell a mértéket, pénzeket, az időből a napot és a hetet megismertetni, hogyan kell csendes foglalkozás céljából számoltatni az I. osztályban, mind olyan módszertani kérdések, amelyek egyrészt minden tanító előtt régen ismeretes dolgok, másrészt a gyakorlatban levő tanító önálló eljárásának vannak főmértékül, s itt senkit sem szabad megkötöni, mert az egyéni ügyesség sokszor a világhírű módszereknél is többet ér. Csak azt kell még ismételnem, hogy az I. osztályban csupán fejszámolás van, s az írásbeli számolás, mint hasznos elfoglaltság jöhet csak tekintetbe a csendes foglalkozás idejében.

(Folytatjuk.)

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A *maroskerületi róm. kath. tanító-egylet* 1905. évi október hó 11-én Szentháromságon a róm. kath. iskolában tartja őszi vándorgyűlést, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. A vándorgyűlés főbb tárgyai: Bizáto tagok kiküldése. Gyakorlati tanítást tart: *Ftő Nagy Antal* pléb. *Bajcsó Máté* és *Gábor Károly* tanító úrak. Felolvasást tart: *Bajcsi Elek* és *P. László György*. Szóval: *Ftál Lajos*. Gyakorlati tanítások megtartása. Kelt Maroszentgyörgyön, 1905. évi szeptember hó 21-én. *sch. István* jegyző. *Sárdi Péter* tanító, egyleti elnök.

Tanítók gyűlése. A lelkes buzgalom, az összetartás s ennek kapcsán a fejlődés szép példájával szolgál a *Sopronvidéki róm. kath. néptanítóegyesület*. Közgyűlései évről-évre látogatottabbak, szellemi élete mindegyre magasabb színvonalú. Ezt igazolja az egyletnek szept. 12-én Derecskén tartott közgyűlése is, melyen több mint 80 tag volt jelen. *Zichy János* gróf országgyűlési képviselő külön azért jött Alt-Ausseeből, hogy mint az egyletnek alapító os th. tagja, a közgyűlésen részt vegyen. Mint vendégek ott voltak *Pöster Rezső* prépost, volt országgy. képviselő, püspöki biztos, *Domanovich F.* kanonok és *Zitli N.* járásbíró. A közgyűlést, melyet szentmise előzött meg, *Robb Nándor* elnök nyitotta meg, lelkesen üdvözlőlvén a vendégeket. Indítványára az egyesület gróf *Széchényi Miklós* megyéspüspöknek táviratilag fejezte ki az édesanyja halála fölött való részvétét. *Káth József* soproni tanító a legújabb tantárgyról, a kézügyességről, illetőleg az agyagmunkáról tartott gyakorlati előadást. Kiemelvén az agyag munka szemléltető hatását, néhány szemléltető tárgy számtani alakok golyókból, levél, gyök stb.) elkészítését az e célra ott levő agyagból gyakorlatilag is bemutatta. Az előadás élénk érdeklődést keltett. A tisztviselők jelentését a pályamunkák díjazása követte. Az első tételre: «Miképen fejlesztendő tanítványainkban a becsületérzet?» 2 mű érkezett be; a 70 koronás díjat *Skerlein Gyula* soproni tanító kapta. A második tételre: «Mimó eszközökkel érhető el az iskolában a természetes fegyelem?» 3 mű érkezett; a szintén 70 koronás díjat *Káth József* soproni tanító nyerte el. Mindkét pályamunkát az illető szerző azonnal föl is olvasta. A tisztújítás alkalmával közbizalom folytán újra *Robb Nándor*, a soproni kath. elemi iskolák igazgatója választott meg elnökke. A többi tisztviselő is újra megválasztott. A kerületből eltávozott alelnök helyébe ft. *Maclary Antal* esp. plébános, főjegyzővé pedig *Káth József* tanító választott meg. *Kermesz Ferenc* igazg.-tanító a családját ért gyászot miatt nem tarthatta meg a gregorián énekkar szervezéséről szóló előadását. Az egylet az újabb megalakult Györegyházmegyei róm. kath. Népevelőegylet-be alapító tagként lép be. Néhány — az egylet beléletére vonatkozó — átirat és indítvány letárgyalásával a közgyűlés véget ért. A rákövetkező társasbéd alkalmával *Zichy János* gróf gyönyörű toasztot mondott. «Tisztelt Tagtársak!» megszólítással for-

dulván a jelenlevőkhöz, kifejtette, mennyi kötelék fűzi őt a tanítósághoz s mit tart vele szemben kötelességének. Különösen kettőt óhajt a tanítóság figyelmébe ajánlani: Neveljük a gyermekeket a jövő szellemében s neveljünk egyéneket. Kivüle még számosan mondtak tartalmas felköszöntőket. *Zichy János* gróf a múlt évben is ott volt a Sopronv. róm. kath. Néptanítóegylet közgyűlésén s e kétszeri megjelenésével követendő példát szolgáltat arra nézve, hogy a tanítóságot miképpen kell erkölcsileg is támogatni.

IRODALOM.

A «Zászlónk», egyedül katólikus irányú ifjúsági lapunk, rendkívül érdekes új számmal kezdte meg immáron negyedik évfolyamát. A szeptemberi szám, mint a Zászlónk minden száma ismert kedvességével az olvasót egy pillanat alatt meghódítja. Érdekesítő cikkek, gyönyörű illusztrációk egész armádiája vonul föl benne. Az első lapon dr. Prohászka Ottokár tüzes szavakkal szól az ifjúsághoz. Utána *Ozoray István* induló e. költeménye jelöli ki költői hangon az irányt. «A poklok tetején» cím alatt a Zászlónknak szerkesztője világ körüli utjáról beszél rendkívül érdekes élményeket. Ilyen cikk a «Hétezer kilométer vasúton» dr. Sebők tollából. «Hol vagyunk?» tengerészeti titkok fedez föl írta *K. István* a Slavonia kivándorló hajó hadnagya. *Morgan* kapitány kalandjai (Sienkiewicz-től). Vége van az orosz-japan háborúnak. A sajtós boltok titkai (Vörösváry Ernőtől). A mi boldunk (Kines István-tól). Az én naplóm. Az 52-dik német kath. nagygyűlés (Huszár Károlytól) mind páratlan érdekességű cikkei a szeptemberi Zászlónknak. A világ legelősebb lapja egy egész évre csak 2 koronába kerül. Felévre előfizetési ára 1 korona. Megrendelhető Budapesten a Zászlónk kiadó-hivatalában VII. Damjanich-utca 50 sz. Mutatványszámot bárkinek szívesen küld a Zászlónk kiadóhivatala. A lapot a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe. Terjesztük a «Zászlónk».

VEGYESEK.

Értesítés. A Magyarországi Katólikus Egyesületek Országos Szövetsége, mint a nagygyűlések rendezője értesíti a kath. közönséget, hogy a VI. kath. nagygyűlés folyó évi október 15–18-ik napjaiban fog Budapesten megtartatni. A nagygyűlés színhelye a városligeti *Iparcsarnok*, hol az összes tanácskozások egy fedél alatt folyhatnak le. Ugyanott étkezni is lehet. A nagygyűlés kétféle jegyet bocsájt ki, egymint: 1. *Béleljegy*, mely tulajdonosát följogosítja arra, hogy a nagygyűlés minden nyilvános és szakosztályi ülésen résztvehessen. Ára egy korona. 2. *Tagsági jegy*, mely a nyilvános üléseken a jegy számának megfelelő ülőhely állandó használatára, a szaküléseken tanácskozássra és a záró ülés előtt tartandó zárt ülésen való részvételre jogosít föl. Ára öt kor. A jegyek a kath. Szövetségnél (VIII., Szentkirályi-u. 28.) előre megváltandók. A megváltott jegyek az utazási engedményre jogosító igazolvánnyal előre megküldetnek. Az előzetes program ez: 15-én vasárnap: Délután 4 órakor szentséges körmenet a belvárosi plébánia-templomból. Szentbeszéd. Este a kath. ifjak értekezlete a Szent-István-Társulat palotájában, lakomája a Mensa-academicában. — Ugyanekkor a Ker. Szociális Egyletek ülése a Belvárosi Kath. Körben. — A Budai Kath. Kör hangversenye. 16-án hétfőn: Reggel 9 órakor szentmise, utána 10 órakor Eucharisztikus diszülés a Belvárosi Kath. Körben. Délután 2 órakor Eucharisztikus értekezlet ugyanott. A kath. ifjak értekezletének folytatása a Szent-István-Társulatban. Délután 5 órakor első nyilvános ülés az Iparcsarnokban. Este ugyanott nagy művészestély és üdvözlések. 17-én kedden: 9 órától 12-ig, délután 2 órától 4-ig szakülések az Iparcsarnok melléksarnokaiban. 1. Közművelődési szakosztály a Pázmány-egylettel. II. Hílbuzgalmi és karitatív szakosztály a hitoklatók és jóté-

konysági egyletekkel. III. *Szociális szakosztály* a ker. szövetkezetekkel, szociális egyletekkel. Délután 5 órakor *második nyílt ülés. 18-án szombat: 9 órakor zárt ülés* (melyen az ötkoronás tagsági jeggyel bírók vehetnek részt). 10 órakor *harmadik nyílt ülés*. Délben áldomás. *Katolikus Testvérek!* A legszentebb harcra, a legsürgösebb munkára hívunk titeket. A legszentebb harcra, hol nem szégyeljük hitünket megvallani és bebizonyítjuk a társadalomnak, hogy ezer baját semmivel sem gyógyíthatja, csak a szent kereszt tanával, mely igazságot, békét és szeretetet hirdet. A legsürgösebb munkára hívunk, mert arról van szó, hogy Egyházunk és hazánk közös ellenségei ellen sorakozunk. — Akiben él még Istene és hazája iránt való szeretet, nem maradhat el a katolikusok nagygyűléséről. Nincs ennél senkinek sürgösebb munkája, mely kimenthetné, nincs kötelesség, mely most ennél előbbre való volna. A kit Egyháza, hazája, hite, holdogulása hív, annak menni kell. A nagygyűlés ereje abban van, ha *nagy*, abban ha katolikus, vagyis valóban *általános* minden katolikusra. Aki ily közös kötelesség alul vonja ki magát, arra illik az Üdvözítő szava: «Aki nincs velem, ellenemre van.» Budapest, 1905. évi szept. hó 15-én. *A Katolikus Szövetség.*

Halalozás. *Balogh Jenő* szül. Lex Anna f. évi szeptember hó 24-én, reggel 6 órakor, életének 21-ik évében és boldog házasságának 8-ik esztendejében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Elj Krisztusnak, az Istennek békéjében!

A meghurcolt tanító. Jákó Dénes ellen, aki Halmágyon husz év óta működik mint áll. igazgató-tanító, Pogány István tanfelügyelő feljelentést tett a közoktatásügyi kormányról, minek következtében büntetésből a kolozsmezei szavára helyezték át. A község lakossága szeretettel csüggett a tanítón, miért is küldöttséggel kereste föl a vármegye főispánját a méltatlanul meghurcolt tanító érdekében. A főispán a község népének igaz ügyét magáévá tette és sürgős felterjesztést intézett a kormányhoz, melyben a tanító visszahelyezését kérte. A feliratban a főispán kifejtette, hogy ha az igazgató-tanító ellen ok van a panaszra, rendeljék el ellene a fegyelmi vizsgálatot. A miniszteriumban erre az álláspontra helyezkedtek és Jákó Dénest visszahelyezték Halmágyra. A megjött vizsgálat Jákó Dénes teljes ártatlanságát igazolta.

Iskolai szakfelügyelők. A székesfőváros tanácsa tudvalevőleg iskolai szakfelügyelői állásokat szervezett. A szakfelügyelők Bárczy István tanácsos elnöklésével értekezletet tartottak. Bárczy tanácsos kijelentette, hogy a szakfelügyelők közül nem akar főök tanfelügyelőket csinálni, hanem azt kívánja, hogy ha a főváros évenként átlag kilenc millió koronát költ az iskolákra, legalább tudja, hogy mi történik az iskolában s megbízható információt kapjon a tanítók munkaképességéről.

Nekirugaszkodás. Ily címen közöltünk Gartner József aláírásával egy válaszfélét Barabás Ernő kántortanító úrnak azon cikkére, melyet ő «A tanítói állás védelme» címen a nyár folyamán a tanügyi kormány hivatalos lapjában közzétett. E cikkre magunk is adtunk annak idején egy önértékes és tárgyilagos választ, amelynek tartalma a kath. tanítóság osztatlan helyeslését is megnyerte, de válaszolt B. E.-nek Gartner J. is; erre a sorokra kaptunk Barabás Ernő úrtól egy hosszabb viszonzválaszfélét, melyből — *mint érdemes dolgot* — adjuk a következőket: Fentti címmel írt Gartner József a «Népnevelő» évi 38. számában hozzám intézett választ, amelyet szó nélkül nem hagyhatok. Azt írja többek között, hogy ártatlan papokat sérték, vádolok, gyanúsítok, azért, mintha ezek állanának útjában annak a mozgalomnak, hogy a kántortanítók vállalják a harangozás, sekrestyési teendők stb. levétessenek, illetve eme kötelességek alól szabadulhassanak. Kérdelem a cikk írójától, meg tudná-e mutatni megírt soraimban, hogy hol vádoló, sértő és gyanúsító a papokat? Nem azt írtam-e, hogy a pápáknak jórésze maga is belátja ennek az állapotnak a túrhitelenségét? Sőt — mint épen a Szombathely egyházmegye egyik esperesi kerületében is épen a tavasszal történt — egyik-másik helyen nem a papok proponálják-e azt, hogy ezek a nem tanítóhoz illő szolgálatok alól a

tanítók felszabaduljanak? Nem vontam én azt soha kétségbe, hogy a szeretet emberei általában ennek a mozgalomnak nem akarnak ellenállni; de mindig, legalább is hozzágondolva azt, hogy vannak kivételek. Ennek egyik bizonyosságul több esetre hivatkozhatnék. Azt írja továbbá, hogy keserűséggel említem, hogy még nekem is harangoztatnom kell: hát miért választottam meg magamat jelen állomásomra? Erre is megfelelek. Tessék csak megnézni a «Néptanítók Lapja» 1903. évi 26. számában közzétett pályázati hirdetést s elolvasni; tessék meggyőződni arról, hogy abban egy szóval sem volt említve a harangozás. Mikor megválasztottak s előbbi állásomról már akkor lemondtam, nem utasíthattam vissza ezt már a nyugdíjam érdekében sem, mert nem akartam szolgálatomat megszakítani. Ismertem bizony akkor is a «dealázó szolgálatok»-at. «Nekirugaszkodás»-omat «illetlen»-nek, «igazságtalan»-nak deklarálja, cáfolja meg egyetlen betűjét is annak, amit írtam! Kár, kérem, különben is az egyházat belehozni a dologba. Nincs-e az is törvényben meg, hogy a tanítói fizetést, ha az a 800 koronát el nem éri, az állam (felsőbb engedély folytán) kiegészíti? Arra azután, hogy dacára a törvénynek, mégsem egészítik ki ott, hol a kántorival együtt eléri a 800 koronát, törekedjenek a tanítóságnak képviselői, hogy a törvénynek érvényt szerezzenek, kik — mint tudjuk — eléggé szorgalmazzák is ezt. A «Népnevelő» kioktatásáról is tesz említést. Hát ezt honnan szedte? Ismét kérdelem, nem igaz-e az, amit írtam? Vagy talán a 800 koronára való kiegészítést érti? Ki tagadta, hogy nem úgy van, mint a «Népnevelő» írta? Tagadtam én azt, hogy az állam nem egészíti ki ott, ahol a kántorival eléri a fizetés a 800 koronát? Nem; de megemlíttem a törvényt, melynek értelmében ezt rendezni kell: ez azonban egyelőre nem rám tartozik. Ezzel ismét végzem — ebben a dologban most már csakugyan utolsó — soraimat. Most már nem bánom, bármiféle fördévények lássanak is napvilágot. Adja Isten, hogy a tanítóságnak úgy egyházi, mint világi hatóságai megtalálják a jogos kívánságok kielégítésére vezető utat. Kiscell. *Barabás Ernő.*

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Nagy-súri róm. kath. népiskolánál *okt. 15-éve* azonnal elfoglalandó férfitanítói helyre pályázat hirdettek. Fizetés államségéllyel együtt 780 kor., 2 öl fa, tanterem fűtésére is, butorozott szobácska. Tótul kell tudni. Folyamodványok hozzám küldendők. Nagy-Súr (Pozsony megye) 1905. szept. 28. *Sohajda Ignác*, plébános. 563 1-1

A parkányi róm. kath. iskolánál az egyik osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése államségélyben 700 kor., a róm. kath. hitközségtől 100 kor., 80 kor. lakbér (évi) vagy egyszobás lakás és kertiletmény fejében 20 korona. A megválasztandó csak nő lehet. Egy osztályban, az ismétlőiskolában és kézimunkát tartozik tanítani s a növendékeket vásár- és ünnepnapokon templomba vezetni és Parkányban kell laknia. Kérvények 1905. *október 6-ig* báró *Jeszendák Gábor* plébános iskolaszéki elnökhöz küldendők Parkányba. Választás október 8-án. 547 1-1

Ó-Lehota (Nyitra megye, u. p. Nagy-Modró kántortanítói állásra nyugdíjazás folytán pályázat hirdettek. Javadalmazása: 2 szoba, konyha, kamra, istálló, kis kert, 1 hold szántó, 14 hold erdő, hitközségtől 250 kor., 20 p. m. rozs, szénából 12 kor., stóla, offertorium 140 kor., államségélyből 452 kor., Szeitovszky-fele alapítványból 47 kor. 95 fill. Pályázhatnak okl. férfi- és nőtanítók, *okt. 16-ig* Ó-Lehotán, róm. kath. iskolaszék. *Csulik Lajos*, iskzs. elnök, Ó-Lehota. 552 1-1

Esztergom m. **Farnad** községébe a róm. kath. iskolához osztálytanító kerestetik. Fizetése 800 kor., egyszobás

lakás és a legszükségesebb fűtés. Kötelessége az I—II. osztály, nemkülönben az ismétlő tankötelesek lelkismeretesebb tanítása és a kántorság minden ágában díjtalanul segédkezni. Pályázati határidő 1905. október 12. A megválasztott tartozik azonnal elfoglalni állását és azt a tanév alatt el nem hagyhatja. Kérvények *Zlatnyánszky Ernő* esperes, ker. tanfelügyelő úrhoz (Észtergom m.) Bartra küldendők. 558 1—1

Magyardioszeg róm. kath. iskolájánál osztálytanítói állásra *október 7-ig* pályázat hirdettek. Fizetése 800 kor., egy butorozott szobából álló lakás és fűtés. Kötelessége egy osztályt önállóan vezetni, ismétlősöket főlávta tanítani, kántori teendőkben segédkezni. Csak férfitanítók pályázhatnak. Orgonálásban való jártasság külön tüntetendő. Külön felszerelt kérvények alulírtokhoz küldendők. Dioszeg (Pozsony m.) *Kisfaludy Vince*, plébános, iskolaszéki elnök. 560 1—1

A harangfalvi főiskola (Pozsony megye) Nagyszombattól 1/2 óra távolság, államilag segélyezett róm. kath. tót-magyar tannyelvű iskolába okleveles önálló tanító kerestetik. Javadalmazása évi 800 korona és 3 öl fa a tanterem-fűtéséhez. Kötelessége úgy a mindennapi, mint az ismétlőtanulók tanítása. Lakása új épület, a tanterem kívül két szoba, konyha, kamara és fakamara. A választás *október 28-án* lesz, mely napig a kérvények beérkezteszendők *Horváth László* plébános úrhoz, Szarazpatak, Pozsony vármegyében. 564 1—1

Erdélyi egyházmegye.

Csikésatószegen segédkantortanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: 800 kor., készpénz, 20 kor. stóla, 18 terüf. 1 szoba, konyha, kamrából álló lakás. Kötelesség I. és II. osztályt önállóan, az ismétlőket főlávta tanítani, minden kántori teendőkben színdoban is segédkezni. Határidő *október 15.* *Bálint Lajos*, plébános. 555 1—2

Győri püspöki megye.

Udvard főiskola róm. kath. iskolaszéke pályázatot hirdet kantortanítói állásra. Javadalmazás díjével szemint: 1. 2 szoba, konyha és a szükséges mellékhelyiségekből álló lakás, 2. 2 d. szántó 1210 □ öl, a község által munkálva, 3. házikert 100 □ öl terület és 18 kor., 4. párbár 17 s pozs. mértő buza, 34 1/2 p. m. rozs és 110 d. tojás, 5. 27 □ öl keményfa és 66 rózsa a tanító saját használatára, 6. készpénzben a község pénztárából 88 kor., 7. templompénztárából 14 kor., 70 fillér, 8. stóla és alapanyag, misék 42 kor., 62 fillér. Az eddigi államsegély 225 kor., kérelmeztetni fog. Határidő *okt. 10.* Kérvények az alsópályai (Sopron m.) plébániabivatalhoz küldendők. 559 1—1

Az **undi** (Sopron m.) róm. kath. iskolaszék az újonnan szervezett osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése: hitközségtől 200 kor., államsegély 600 kor., egy öl tűzifa és butorozott szoba. Határidő *okt. 10.* Pályázhatnak tanítók és tanítónők. A horvát nyelvet bíró előnyben részesül. *Bugledich Nándor*, isk. elnök. 556 1—1

Kalocsai érseki megye.

A **bajai** róm. kath. el. népiskolánál megüresedett tanítói állásra f. évi *október 8-ig* pályázat hirdettek. Javadalma: 1000 korona törzshizetés, 240 korona lakásbér és a törvényszereit ötéves korpótlek, 10 évi szolgálat után a törzshizetés 1200 koronára emelkedik. A megválasztott külön díjazás nélkül — az általános ismétlőiskolában is köteles tanítani. Folyamodványok a róm. kath. iskola székére címerve, főtiszt. *Kuts János* esperes-plébános úrhoz, Bárskodra küldendők. 540 2—2

Kassai egyházmegye.

Keresztete főiskolában a róm. kath. tanítói állomásra *október 12-ig* pályázat hirdettek. Javadalmazása: 662 korona államsegély, 68 korona tandíj, fél telek szántó-

föld rettel, fajzasi és legeltetési jog. Két szobás lakás, konyha, kamara, istálló, kert. Orgonálásban jártasok előnyben részesülnek. Állomás azonnal elfoglalandó. Okleveles tanítók és tanítónők felszerelt kérvényeiket *Regözy Gyula* plébános iskolaszéki elnökhöz Krasznikvajdára, Abauj-Torna megye küldjék. 550 1—1

A **bartosfalvi** (Sáros m.) róm. kath. elemi iskolai tanítói állomás javadalmazása: a hitközségtől 600 kor., államsegélyből 180 kor., lakás és a beltelken három kert haszonélvezete. Határidő *október 7.* *Prónai Rezső*, lelkész. Hertnek (Sáros m.) 544 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Pályázat a **sályi** róm. kath. kántortanítóságra. Javadalma: a) 310 kor., b) 14 öl, 80 l. kétszeres, c) 48 ürm. tűzifa házhoz szállítva, d) 32 ürm. iskolafűtésre, e) 3 szoba, konyha, kamara, istálló, f) beltelék: 450 □ öl konyhakert, 1 kat. hold 630 □ öl szántó ugyanott, g) 4 kat. hold 460 □ öl szántó és 1 kat. hold kaszáló. Okleveles pályázók kérvényeiket *október 8-ig* alulírtokhoz küldjék. Sályi u. p. Less (Bihar m.) *Tarnay Károly*, pléb. 549 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Kollarovicon (Trenésén megye) róm. kath. iskolánál második tanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: 800 kor. fizetés, 32 kor. förlétmény, egy szobából álló lakás. Tannyelv tót-magyar. Tót nyelv teljes ismerete megkívántatik. Pályázhatnak okleveles tanítók. Pályázati határidő: *október 21.* *Iskolaszéki elnök*. 545 1—1

Lopusná és Alsóvadics főiskolái számára két róm. kath. okl. magyar-tót nyelvű tanítónőt keresek *október 7-ig*. Jarandóságok Lopusnán 800 kor., szoba, konyha, Alsóvadicsón 830 kor., szoba, konyha. *Májer Endre*, plébános, Felsővadicsó (Trenésén m.) 553 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **bánosi** kantortanítói állásra pályázatot hirdetek *október 7-ig*. Javadalma: lakás kerttel, 800 korona készpénz és 2 öl hasábf. Abaliget (Baranya m.) *Kopáry Gyula*, isk. széki elnök. 542 1—1

Dombovari róm. kath. iskolához osztálytanító, ki segédkantort is, kerestetik. Fizetése polgári évre 510 kor., melyben a második szoba- és kertiletmény is befoglalatik, az esedékes rész az állás elfoglalása napjától számítatik, egyszobás lakás fűtéssel, szükséges butorozattal, kantortanítónál élelmezés, vagy attól havi 33 korona élelmezésre. Kötelessége a kijelölt tanteremben a mindennapi és gazdasági ismétlőket tanítani, a kántorság minden ágában díjtalanul segédkezni, miért is jó hang és gyakorlott orgonálási képesség kívántatik; személyes megjelenés előnyben részesül, a megválasztott próbaév után véglegesítették, az állomás azonnal elfoglalandó, kérvények *október 7-ig* a plébániabivatalhoz küldendők. 548 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Szentsimoni (Gömör, állomás Ózd) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: szép lakás, 1000 korona felül készpénz, 8 hold szántóföld és rét, Tannyelv magyar-tót. A folyamodványok Murányhútra u. p. Murány, *Török Rezső* lelkészhez küldendők. 526 2—2

A **murányhutai** róm. kath. kántortanítói állomásra *okt. hó 15-éig* pályázat hirdettek. Jövedelem lakás, 1000 korona felül készpénz, 8 hold szántóföld és rét, Tannyelv magyar-tót. A folyamodványok Murányhútra u. p. Murány, *Török Rezső* lelkészhez küldendők. 526 2—2

A **tornagörgői** róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Összes javadalma 1000 kor.

kézpénz és terményekben évnegyedenként előfizetve. 2 szobás lakás, konyha, istálló, kamara, ől és pince, szép házikert és 1 holdas iskolakert, melynek 1/4-e faiskóia, a többi a tanító használja. Határidő *okt. 7.*, enekpróba 8-án délután. A megválasztott állását okt. 15. tartozik elfoglalni. Nős egyének előnyben. Kérvények *Paulik Béla* iskolaszéki elnökhöz nyújtandók be (postahely). *Tubaeshő József*, isk. széki jegyző. 543 1—1

Ragályi (Gömör m.) róm. kath. kántortanítói állásra *október hó 8-ára* pályázat hirdetik. Jövedelme: 500 korona a hitközségtől, 300 kor. államsegélyből havi előleges részletekben. Stólából körülbelül 60 korona. Lakása: két szoba, egy konyha kerttel. Kérvények *Fejér Miklós* plébánoshoz intézendők. 561 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Iszkaszentgyörgy (Fejér m.) róm. kath. elemi népiskolájához osztálytanítói állásra *október 8-ig* pályázat hirdetik. Évi járandósága az egyház pénztárából 600 K. a helybeli grófné kegyes adományából pedig 200 K. lakás és tütoanyag. Tannyelv magyar. Okleveles pályázók közül a kántorságban jártasak előnyben részesülnek. Az állomás azonnal elfoglalandó. *Horráth Sándor*, plébános, Iszkaszentgyörgy. 562 1—1

Szepesi püspöki megye.

A repiszközi róm. kath. tanítói állomásra *október hó 17-ére* pályázat hirdetik. Jövedelem állami segéllyel, mind kézpénzben, 800 kor. Pályázhatnak tót nyelvet értő ovónők is. *Kerületi tanfelügyelőség*, Jurgó up. Trips. (Szepes megye.) 557 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A velemi róm. kath. kántortanítói állomásra 1905 *október 16-ra* pályázat hirdetik. Javadalma: 1. Lakás, 2 szoba, konyha, kamra, istálló, szin- és 1/4 hold kerttel. 2. Hét hold gesztenyes 20 frt. 3. 17 1/2 mérő buza 52 frt 50 kr. 4. 17 1/2 mérő rozs 43 frt 75 kr. 5. Hat ől kemény tűzifa a házhoz szállítva 24 frt. 6. Kézpénz a községtől 280 frt. 7. Tandij a mindennapiaktól egyenként 42 kr. — 15 frt. 8. Tandij az ismétlőktől egyenként 1 frt — 12 frt. 9. 1/2 hold föld 3 frt. 10. Legeltetés a közösen 10 frt. 11. A hitközségtől 53 frt 75 kr. Összesen 514 forint. 12. A személyadó kivételével a többi adót a hitközség fizeti. 13. Az iskola fűtésére a fát a szülők adják, de a tanító fűteti. A tanítás nyelve magyar. Csak a tanképesített pályázhat. Személyes megjelenés kívánatik. A kérvények a bizonylatokkal együtt október hó 14-ig bezárólag a szerdahelyi plébániai hivatalhoz (Vasvármegye, utolsó posta helyben) küldendők. Az állomás legalább is október hó végével elfoglalandó. 521 2—2

A csendlaki (Vas m.) róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése: 800 kor., butorozott szoba, fűtéssel. Kötelessége a III—IV. osztályt tanítani, az ismétlők tanításában és kántoriakban segíteni. Férfi pályázó hiánya esetén nőt is megválasztunk. Tannyelv magyar-szlóven. Határidő *okt. 7. dr. Ivanóczy Ferenc*, esperes, isksz. elnök. 554 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Nemes-Vitán osztálytanítóságra. Javadalmak: egy szoba, kert, 800 korona. Kötelessége: kántorságban segíteni, osztályt önállóan vezetni, ismétlősöket tanítani. Határidő *október 8.* Allomás azonnal elfoglalandó. Személyes megjelenés kívánatos. Kérvények iskolaszéki elnökhöz intézendők. U. p. Balaton-Ederics. 551 1—1

A **csáfordi** róm. kath. hitközség osztálytanítót keres. Fizetés: 800 kor. egy ől fa és butorozott szoba. Kötelmei: díjvelé szerint. Felszerelt kérvények *okt. 7-ig* a plébániai hivatalhoz Zalaszentgrótra küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. 546 1—1

Váci egyházmegye.

A kerepesi (Pest m.) róm. kath. kántortanítói állásra folyó évi *október hó 8-ig* pályázat hirdetik. Az állással egybekötött jövedelem: 1. 1762 kor. 34 fill. évi kézpénzfizetés, mely félelvi részletekben a plébániahivatalnál folvendó. 2. 1353 □ öl szántó és 299 □ öl szérűskert, 1 kat. h. 466 □ öl rét, 3 tehén után legelő és féltelék után járó erdő illetőség. 3. Kényelmes lakás, melléképületekkel és kerttel. 4. 5 ől kemény hasábfá. 5. 230 pár után a 31 1/4 liter rozs és 50 fillér párbér. 6. Stóla fejében circa 100 kor. 7. Örökös misealapítványok után 25 kor. 50 fill. 8. Énekes requiem után 40. liberás után pedig 90 fillér. 9. Minden vers búcsuztatásért 20 fillér. 10. Hirdető megírásért 40 fill. 11. Deputatum fejében a politikai községtől 112 korona. Kötelességei: az iskolaszék által meghatározott osztályt vezetni és a templom részére ostyát sütni. A magyar nyelv tökéletes tudásán kívül a tót nyelv tudása is szükséges. *Pályázni számleközőknak, okleveles kántoroknak és okleveles tanítóknak kell lenni és kántori működésről bizonyítványt kell bérni. (Váci püspöki székeséknél 3124 sz. rend.)* A pályázók a választás napján október 10-én délelőtt 9 órakor tartandó próbára megjelenni tartoznak. A választás a próba után fog megejtetni. Az állás azonnal elfoglalandó. Az eredeti oklevéllel, keresztlevéllel, működési és a plébánostól érkelesi bizonyítványokkal felszerelt kérvények a kerepesi plébániahivatalhoz küldendők. 539 2—2

Két gyermekem részére, egyik, 3 másik 6 éves, okleveles magyar nevelőnőt keresek, ki négy elemiből és zongorából oktat, németül beszél. Jó bizonyítványokkal rendelkezik és 25 évnél idősebb, róm. kath. Bizonyítvány-másolatok és fénykép, fizetési igények megjelölésével, *Harsányi Antónia* urasszonynak küldendők, Nagy-Tapolcsányba (Eukorgyár). 565 1—1

Orgonaépítési műintézet.

RIEGER OTTÓ

villamos gépekkel berendezett cs. és kir. udv. orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállító, a Szentsír lovagja,
a Ferenc József-rend lovagja.

A párisi s becsi világiállításon kitüntetve.

(484—53)

Legelősebb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta legnyomású csend-szerű (pneumatikai) tartos nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokál és hangolásokát a legmesterkétebb árban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. — Orgona jobarában tartását megskell árban elvállalni. Tervezetek és rajzok kívánatra ingyenesen.

A Szent-István-Társulat kiadványai.

Az új tanterv alapján megjelent

TANKÖNYVUJDONSÁGOK

A KATH. EGYHÁZ RÖVID TÖRTÉNETE

Népiskolák számára.

Írta: **Dr. DEMKOVITS ÁGOSTON.**

Ara kötve 20 fillér. Ara kötve 20 fillér.

ALKOTMÁNYTAN

A polg. jogok és kötelességek kézikönyve városi elemi népiskolák V. és VI. osztálya számára. — Az új tanterv nyomán

Írta: **HÁMORI MÁRTON.**

Ara kötve 48 fillér. Ara kötve 48 fillér.

HANGUTÁNZÓ MAGYAR ABC

Szerkesztették:

Öveges Kálmán és Wiemann Béla tanítók.

Ara kötve 50 fillér. Ara kötve 50 fillér.

LEHR- und LESEBUCH

für den III—IV. Jahrgang der ungeteilten katholischen Volksschulen. Auf Grund des neuen Lehrplanes verfasst von **KARL EMBER.** — In deutscher Bearbeitung von **KARL SZÉKELY.**

Ara kötve K 1.40. Ara kötve K 1.40.

AZ OLVASÁS-IRÁS VEZÉRKÖNYVE

A phonémika szerint.

Írta: **KLINDA KÁROLY.**

Ara füzve K 1.20. Ara füzve K 1.20.

TERMÉSZETTAN és VEGYTAN

A városi népiskolák felső osztályai számára, az új tanítástervezet szerint.

Írták: **Györffy János és Hámori Márton.**

Ara kötve 1 korona. Ara kötve 1 korona.

Az új népiskolai tanterv alapján készült óratervek.

- I. A részben osztott (háromtanítós) iskola ált. óraterve.
- II. A részben osztott (négytanítós) népiskola ált. óraterve.
- III. A részben osztott (ötstanítós) isk. ált. óraterve.

Ara laponként 4 fillér.

- IV. Az osztott (hattanítós) isk. ált. óraterve.
- V. Az osztatlan (egytanítóval bíró) népiskola óraterve.
- VI. A részben osztott (kettőtanítós) népiskola ált. óraterve.

Ara laponként 4 fillér.

A fenti tankönyveket kiadta s azokból mutatványpéldányt készséggel küld

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KÖNYVKIADÓHIVATALA

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.